

Aalborg den 17. august 2021

Diskussionsoplæg - Trafikdage 2021

Infrastrukturaftalens tilskud til kommunal infrastruktur

Infrastrukturplan 2035 fra juni måned – og mange tidligere aftaler anvender to instrumenter til at give tilskud til kommunale projekter: Direkte projekttilskud og puljer.

Projekttilskud

Eksempler kunne være: Anlæg af tunnel under Marselis Boulevard i Aarhus, en ny Østlig Ringvej i København og anlæg af vejforbindelse til Stevns. Men også fx tilskud til 2. etape af letbanen i Odense eller BRT-linje i Ring 4 (Ishøj -Lyngby) og BRT-linje fra Avedøre Holme til Gladsaxe Trafikplads).

Dette er jf. lovgivningen kommunale/regionale opgaver, men alligevel går staten så ind og medfinansierer netop disse projekter - hvorfor?

Puljer

Puljerne i Infrastrukturplan 2035, som kommunerne kan søge, er talrige og specifikke. En cykelpulje, en havnepulje, en pulje veteran tog og en pulje til biodiversitet langs veje og jernbaneren osv. Men er det hensigtsmæssigt – eller ødelægger det mulighederne for en sammenfattende kommunal transport- og arealplanlægning? Nogle påpeger, at de mange puljer medfører cigarkasseplanlægning hos kommunerne, hvor kommunerne i stedet for at have fokus på realiseringen af kommunens egen planlægning jagter puljepenge til at supplere slunkne kommunale kasser.

For både projekttilskud og puljer gælder det at statslige tilskud stort set altid er anlægstilskud, hvor kommunen efterfølgende må finde driftsudgifterne på egne budgetter – et eksempel er letbanen i Aarhus, hvor driftsunderskuddet på letbanen har medført nedskæringer på den øvrige kollektive trafik i byen.

Norge

I Norge forsøger man også at skubbe kommunerne i en mere bæredygtig retning igennem statslige tilskud, men værktøjet er et andet: I Norge laver statslig myndigheder og byerne sammen planer for hvordan nulvækstmålene nås – igennem en kombination af transport- og arealplanlægning. På dette grundlag gives der tilskud til planernes realisering – både som anlægstilskud og som driftstilskud. I den norske nationale transportplan 2018-2029 er der afsat ikke mindre end 66 milliarder NOK til realisering af sådanne planer.

Diskussion

Bør vi lade os inspirere af den norske model med tilskud til kommuner og regioner efter sammenfattende kommunale transport- og arealplaner i stedet for den danske model med direkte tilskud til anlægsprojekter igennem tilskud til enkeltprojekter og puljemidler?

Skal der gives mulighed for at medtage driftsudgifter i sådanne planer?